

Finans Danmarks bemærkninger til vismandsrapporten, maj 2023

Den aktuelle konjunktursituation, finanspolitik og kreditvilkår

Finans Danmark deler i hovedtræk formandskabets vurdering af den aktuelle konjunktursituation i dansk økonomi, herunder opjusteringen af den strukturelle beskæftigelse og en mere gradvis afdæmpning af økonomien end ventet i efteråret. I det lys finder vi, at formandskabet tenderer at være noget skeptiske med hensyn til udviklingen i beskæftigelsen i de kommende kvartaler. Det underbygges af, at virksomhederne højere grad end tidligere synes at holde på medarbejderne trods midlertidig nedgang i efterspørgsel og produktion, hvilket blandt andet skal ses i lyset af de senere års erfaringer med et stramt arbejdsmarked.

Finans Danmark er dermed også enige med formandskabet i, at finanspolitikken for 2024 ikke må bidrage yderligere til kapacitetspresset i økonomien, og at den med fordel kan indeholde en mindre opstramning. Denne anbefaling kommer dog med det forbehold, at vi endnu ikke har set den fulde økonomiske effekt af de omfattende pengepolitiske stramninger – den kontraktive effekt heraf kan blive betydelig, især hvis inflationen ikke aftager som skønnet i de kommende måneder, og stramningen af pengepolitikken dermed bliver større og mere læn-gerevarende, end det ventes nu.

Formandskabet nævner, at der er tegn på strammere kreditvilkår i USA efter den pengepolitiske opstramning, og at den finansielle uro i USA først på året risikerer at medføre yderligere stramninger af kreditvilkårene, som vil virke dæmpende på den økonomiske aktivitet. Det gav også en vis opmærksomhed, at danske banker i 1. kvartal meldte om strammere kreditvilkår for især privatkunder i Nationalbankens udlånsundersøgelse. Det er dog vigtigt at understrege, at stramningen herhjemme afspejlede, at højere forbrugerpriser medfører, at der skal forudsættes større udgifter til familiernes løbende udgifter i kreditværdighedsvurderinger for boliglån, samt at Finanstilsynet har indskærpet en hurtigere tilbagebetaling af banklån til boligkøb. Bankernes kreditpolitik er – ud over disse eksternt bestemte forhold – grundlæggende uændret.

Boligmarked og boligbeskatning

Finans Danmark deler formandskabets vurdering af, at den seneste tids fald i boligpriserne skal ses i lyset af øget usikkerhed og forventningen om en økonomisk afdæmpning samt en mærkbar stigning i realkreditrenterne. Vi er enige med formandskabet i, at udskydelsen af den nye boligskattereform ad flere omgange øger usikkerheden om, hvor meget boligpriserne i 2024 påvirkes af reformen. Forsinkelserne kan medføre, at husholdningerne i mindre grad har været i stand til at

**FINANS
DANMARK**

Notat

25. maj 2023

Dok. nr. FIDA-1103152017-70-v1
Kontakt Niels Arne Dam

gennemskue effekterne og dermed tage højde for dem i boligkøbs- og -salgsbeslutningen.

Klimapolitik og kilometerbaseret vejafgift

Finans Danmark er enig med formandskabet i, at der må kræves klarhed om, hvilke konkrete eksternaliteter nye afgifter adresserer, så samspillet i et allerede kompliceret skatte- og afgiftssystem ikke ender med en overbeskatning af specifikke eksternaliteter. Klimaudfordringens omfang øger kravet til præcision og klarhed over samspil i afgifterne. I det lys er vi enige med formandskabet i, at det virker uhensigtsmæssigt at differentiere den nye kilometerbaserede vejafgift for lastvogne efter køretøjets emissionsklasse, da den nye vejafgift ikke skal adressere klimabelastningen, men andre eksternaliteter såsom støj og luftforurening.

Afskaffelse af store bededag

Finans Danmark noterer, at formandskabet fastholder sin i medierne udtrykte vurdering af, at afskaffelsen af store bededag som helligdag ikke har nogen langvarig effekt på arbejdsudbuddet. Vi undrer os i den forbindelse over, at formandskabet end ikke nævner, at en fælles helligdag har en koordinations- og normefekt på befolkningens adfærd, som kan påvirke værdien af denne fridag og altså medføre, at den ikke som udgangspunkt kan fuldt sidestilles med en forhandlet fridag. I det lys finder Finans Danmark ikke, at formandskabet har argumenteret tilfredsstillende for sin påstand om, at effekten på arbejdsudbuddet på længere sigt burde være nul.

Kapitalbeskatning – arv og omlægning af topskat

Finans Danmarks bemærker, at kapitalbeskatningen af personer er høj, asymmetrisk og uensartet i Danmark. Det gælder også i en international sammenligning. Som formandskabet anførte i sin gennemgang af den danske kapitalbeskatning i vismandsrapporten, forår 2019, er det ikke hensigtsmæssigt og medfører et samfundsøkonomisk tab.

Arve- og gaveafgifter bidrager til yderligere forhøjelser af de effektive skattesatser på investeringer og opsparing¹. Finans Danmark støtter derfor en nedsættelse. Hvis en nedsættelse af bo- og gaveafgiftssatser kun kommer til at omfatte generationsskifte af virksomheder, ender vi med endnu en komplikation i et allerede meget uensartet system. Det taler for, at det prioriteres at foretage en ensartet nedsættelse af bo- og gaveafgiftssatserne. Det vil reducere den gældende forvriddning og samtidig fastholde en ensartet afgiftssats for erhvervsmæssige såvel som andre aktiver.

¹ Jf. f.eks. skatteministerens svar på Skatteudvalgets spg. 679 af 8. september 2021.

Notat

25. maj 2023

Dok. nr. FIDA-1103152017-70-v1

Finans Danmark bemærker endvidere, at forslaget i regeringsgrundlaget om en ny ekstra topskat på 5 procent for arbejdsindkomster, der overstiger 2,5 mio. kr., vil komplicere skattesystemet yderligere og samtidig vil forøge udfordringen med at fastholde og tiltrække internationalt mobil arbejdskraft. Vi vurderer, at eventuelle værneregler, der medfører en højere beskatning af aktieindkomst, i givet fald skal begrænses til de hovedaktionærer, som omfattes af en ny ekstra topskat. Finans Danmark fremhæver på linje med formandskabet, at en højere beskatning af andre aktionærer vil forringe tilskyndelsen til at placere opsparing i aktier. Det vil forstærke den nuværende forvridding, der medfører et samfundsøkonomisk tab. Der er tværtimod behov for at sikre en lavere og mere ensartet beskatning af kapitalafkast, herunder aktieindkomst.

Velstand og velfærd

Finans Danmark vil gerne kvittere for, at formandskabet tager det komplicerede spørgsmål om velstand og velfærd op. Det er en væsentlig pointe, at velstand ikke er eller bør være et mål i sig selv, men derimod et (vigtigt) middel til borgernes velfærd.

Den konkrete analyse af forventet livstidsvelfærd virker både saglig og relevant. Den betoner vigtigheden af forskelle i borgernes indkomst og forbrug samt udviklingen heri over et livsforløb. Finans Danmark vil i den forbindelse pege på værdien af en velfungerende finansiel sektor, der muliggør en smidig og effektiv udjævning af forbrug over tid – ikke mindst for borgere, der i udgangspunktet ikke er formuende.

Betydningen af adgang til finansielle ydelser for borgernes velfærd rækker derfor langt videre end boligfinansiering i yderområder, som formandskabet nævner i sine afsluttende overvejelser; og regulatoriske begrænsninger på borgernes adgang til finansiering har derfor negative velfærdskonsekvenser, som formandskabet i øvrigt også understregede i sine overvejelser om låneregulering på boligmarkedet i vismandsrapporten, maj 2022. Finans Danmark opfordrer formandskabet til i kommende rapporter at analysere flere kvantitative aspekter af borgernes velfærd, herunder værdien af en effektiv finansiel sektor.

Selskabsskat og dens virkninger

Finans Danmark betragter kapitlet om virkninger af selskabsskat som et centralt og nødvendigt serviceeftersyn, der kan bidrage til, at fremtidige justeringer af den generelle selskabsskat er baseret på gennemskuelige, konsistente regneprincipper, der så vidt muligt bygger på seneste relevante forskningsresultater.

Notat

25. maj 2023

Dok. nr. FIDA-1103152017-70-v1

Finans Danmark deler i hovedtræk formandskabets betragtninger om de foreslåede justeringer af regneprincipperne for ændringer i den *generelle* selskabsskattesats. Det er i den forbindelse vigtigt at understrege, at den generelle selskabsskat som udgangspunkt bør være ens for alle sektorer, medmindre der er særlige substantielle forhold, som entydigt taler for sektorspecifikke beskatningsforhold, som f.eks. beskatningen af indvinding af olie og gas i Nordsøen.

Formandskabet kunne med fordel have diskuteret særskilt, hvornår der er tilstrækkelige og velbegrundede argumenter for at afvige fra hovedreglen om, at alle sektorer er underlagt den samme selskabsskat. I tilfælde af differentierede selskabsskatter bør regneprincipperne afspejle de konkrete sektorspecifikke forhold, f.eks. i forhold til konkurrence og muligheden for overskudsflytning. Finans Danmark har tidligere – senest i forbindelse med bemærkningerne til vismandsrapporten, oktober 2022 – understreget betydningen af konkurrenceforholdene og mulighederne for overskudsflytning i finanssektoren for niveauet af den særskat, der i 2022 blev pålagt den finansielle sektor. Det understreger behovet for, at regneprincipperne for sektorspecifikke skatter baseres på sektorspecifikke forhold.

Finans Danmark undrer sig over, at formandskabet i diskussionen af skatteincidens alene fokuserer på overvæltning på kapitalejere og lønmodtagere. I kapitlet nævnes indledningsvis, at overvæltningen af selskabsskatte ændringer kan påvirke kapitalejere, lønmodtagere eller køberne af produktet, dvs. forbrugere og virksomheder. I den efterfølgende diskussion fokuseres der imidlertid alene på overvæltning på kapitalejere og lønmodtagere. Finans Danmark har i forbindelse med særskatten dokumenteret, både teoretisk og empirisk, at overvæltningen på køberne af finansielle ydelser er den primære effekt af øget skat på den finansielle sektor.²

Finans Danmark deler formandskabets betragtninger om overskudsflytning. Det nuværende niveau af selvfinansieringsgraden for overskudsflytning forekommer for højt. Dette bekræftes også af Finans Danmarks analyser i forbindelse med særskatten. I den sammenhæng har Finans Danmark tidligere påpeget, at den finansielle sektor i Danmark overvejende består af virksomheder, der alene opererer i Danmark, mens nogle af de største har Norden som forretningsområde. Med dette udgangspunkt får man ved at anvende formandskabets metodik en selvfinansieringsgrad for den finansielle sektor på 7 pct., svarende til ca. ¼ af den

Notat

25. maj 2023

Dok. nr. FIDA-1103152017-70-v1

² Jf. Finans Danmark, [Effekter af særskat på danske banker](#), 2020.

generelle selvfinansieringsgrad for overskudsflytning, når selskabsskattesatsen ændres med 4 pct.-point.³

Konkret betyder det, at særskatten på den finansielle sektor må ventes at generere et provenu, der overstiger det tilsigtede med i omegnen af 175 mio. kr. årligt. Det svarer til, at den særlige selskabsskat kunne nedsættes med 0,35 procentpoint (fra 4,0 til 3,65 procent) og stadig dække finansieringsbehovet fra særskatten i forbindelse med aftalen om ret til tidlig pension.

Notat

25. maj 2023

Dok. nr. FIDA-1103152017-70-v1

³ Jf. rapportens tabel IV.7. Finans Danmark redegjorde for et tilsvarende resultat i bemærkningerne til vismandsrapporten, oktober 2022.

